

Asia: VN/10783/2024

Lausuntopyyntö luonnoksesta hallituksen esitykseksi kriittisten raaka-aineiden hankkeiden yhteyspisteestä ja strategisten hankkeiden etusijasta

Lausunnonantajan lausunto

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään

Luonnonvarakeskus (Luke) kiittää ympäristöministeriötä lausuntopyyntöstä. Esitämme hallituksen esityksestä seuraavia huomioita:

Esityksessä kuvattu menettely koostuu kaikista siihen liittyvistä hallinnollisista ja juridisista prosesseista, jotka voivat kytkeytyä useaan hallinnonalaan ja lainsäädäntöön. Siten esityksessä kuvattu prosessi voi todellisuudessa olla huomattavasti pidempi ja haluttuun ajansäästöön pääseminen voi siksi vaatia organisatoristen resurssien vahvistamista, joka on haaste valtionhallinnon tämänhetkisessä säästöpainneessa. Hankkeiden keskittäminen yhteen pisteeseen voi esimerkiksi kuormittaa liiaksi viranomaisia ja siten myös haitata muiden hankkeiden hallintaa.

Näihin prosesseihin liittyy usein myös Ympäristövaikutusten arviointimenettely (YVA-menettely), joka on ajallisesti pitkä prosessi. Esityksessä esitetään mahdollisuutta poiketa YVA-menettelyssä asiantuntijoiden kuulemisesta yksittäistapauksessa. Näin ollen olisi esimerkiksi mahdollista, että alueellinen näkökulma jäisi huomioimatta, joka voi olla ongelmallinen yksittäisen hankkeen hyväksyttävyyden ja sosiaalisen oikeudenmukaisuuden kannalta, jos alueellinen ymmärrys ja alueelliset huolet ohitetaan valtiotason strategisen intressin vuoksi. Ympäristöpolitiikan hallinta on nojannut perinteisesti asiantuntijatiетoon ja kuulemisiin, sillä hankkeet ovat usein vaikutuksiltaan kompleksisia. Hankkeet ovat alueellisia ja siten usein alueellisilla organisaatioilla on paras tieto mahdollisista vaikutuksista. Riittävän tietopohjan varmistaminen, joka huomioi ympäristövaikutusten lisäksi myös sosiaalisen oikeudenmukaisuuden, on erityisen tärkeää geopoliittisten jännitteiden kasvaessa. Paikallisen hyväksyttävyyden varmistaminen sekä paikallisen toimijuuden vahvistaminen eivät palvele vain sosiaalisen ja alueellisen oikeudenmukaisuuden

tavoitteita vaan toimivat myös tärkeinä osatekijöinä kokonaisturvallisuuteen ja koheesioon tähtäävässä suunnittelussa.

Suutarinen Juha
Luonnonvarakeskus